

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Austria-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/4
10 cor.; pe 1/4 de an
cor.; pe 1 lună 2 cor.
de Daminecă pe an
4 coroane. —
pentru România și
război pe an:
40 franci.

scrierile nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se
primese.

EMIGRĂRILE.

(2) Presa maghiară a dat o deosebită atențiune, vândică de o cauză mai puțin cunoscută, exodului Ovreilor din România. Când însă neofiii maghiari văd lacrimi de cerneală pe drumul emigranților mozaici, și plângeau soartă străinilor vagabonzi, nici un glas nu s'a ridicat contra emigrării din țara noastră.

Abia într'un târziu, când leprele țării românești s'au reintors în țara din care au plecat și pe care n'au cruțat-o de injurii și insulte mișeștii, într'un frățesc discurs pe presa maghiară, se ridică glas conștient și din mijlocul igheților noștri.

Am semnalat, că ziarul „Alkotmány” a atras atențiunea asupra emigrării creștinilor, a brațelor de lemn din țara noastră, pe când șoștii orbii de ura de rasă, de ura împotriva Românilor și contra României, vedeau pericolul dinlăuntru, și se întorceau în lucrurile bine chibzuite de altora.

După „Alkotmány” vedem azi că „Magyarország” trăsare din letargia și vede pericolul ce amenință Ungaria cu despopularea.

Bar' pentru reîncălzirea țării noastre, năimansalele semite din România, maghiari nu răsună!

La loc de frunte face „Magyarország” următoarea îngrijitoare conchiziune:

„Din brosurile statistice apărute pentru anul trecut, șase luni ale anului curent am primit raportul emigrării față cu sporul nașterii, după comitate; rezultatul surprinzător a fost, că în jumătatea din urmă a anului, din 15 comitate ale patriei noastre au plecat cu mult mai mulți, decât numărul celor născuți în țară; în unele locuri emigrarea a depășit de două ori, trei ori mai mare!... ”

La început nu vream să'mi cred ochii, am făcut socoteala earăși și earăși, însă am văzut: adevărul rigid al cifrelor nu s'a lăsat amăgii! Va să zică, până când s'au născut mai fericele se înmulțesc, noi scădem, în unele comitate cu mai mult de două ori de oameni, în curs de o jumătate de an”.

Aceasta e o stare de lucruri, care fără cuvânt pune pe gânduri pe emigranții maghiari. Ca soluție, pentru scăparea țării de acest flagel al emigrării, „Magyarország” recomandă „o politică dezvoltare industrială desentralizată”, care să împiedece efectele dezastruoase ale „politicii economice greșite urmate în curgere de șasezeci de ani”.

Nu mai atâta să fie vina, și soluția să se poată da printr'o singură măsură economică?

Simplismul confratelui e absolut unilateral.

Întreg sistemul de guvernământ, care domnește în țara noastră, șovinismul organizat în viața de stat, cu manifestările sale în viața publică și socială, sunt izvorul acestui flagel. Dacă însuși confratele maghiari recunosc că cel mai mare contingent emigranți îl dau ținuturile nordice ale Ungariei, va să zică Slovaci, și șovinismul, va să zică Români, la cari

în timpul din urmă se numără și un număr crescând al Sașilor.

Nenorocita politică de maghiarizare, care are în vedere exclusiv interesele șoviniștii, și izbăște în celelalte popoare, în interesele vitale ale celorlalte naționalități, aceasta este cauza fundamentală a emigrării; ear remediarea acestui flagel, ar fi instituirea unei domnii reale a legii dreptului și dreptății, în interesul bine înțeles al patriei noastre comune.

Visitele la Ischl urmează cu o zilnică regularitate. Cu data de 13 August se scrie: Majestatea Sa a primit ieri în audiență pe baronul Kriehammer, ministru comun de război, pe baronul Beck și principele Lichtenstein. Conte Goluchowsky, ministru de externe a fost primit azi; mâine după amiază sosește din Viena și va fi primit primul ministru austriac Körber.

În cercurile politice vieneze se vorbește că de data aceasta Körber va cere avizul M. Sale, întâiu asupra convocării Reichsrathului în luna Septembrie, ear' în al doilea rând asupra eventualei dizolvări a parlamentului dovedit de imposibil pentru a lucra.

Sinodul bisericii române greco-catolice, convocat pentru ziua de 18 Septembrie la Blaj, prin simplul fapt de a fi anunțat, a aprins furia șoviniștilor.

Vehementul organ al lui Bánffy se năpustește asupra „mitropolitului trădător”, care „voeste să se rupă de la biserica mamă, și printr'aceasta româniștea greco-catolică va fi dată pe mâna agitatorilor daco-romaniști și pe terenul bisericesc”.

„Hazánk”, la rândul său spune că „Lucaciu, faimosul popă din Șeșești a pornit cu această ocaziune o mișcare între popii și învățătorii români, să se prezente într'un număr cât mai mare, ca să protesteze contra tendinței maghiarilor greco-catolici (?) de a se introduce ca limbă liturgică limba maghiară și acest protest s'el ducă până la Roma”.

Prăsnutrea evenimentelor mari, cum este și aniversarea a 200-a a unirii, pe care Românii greco-catolici vor să o serbeze cu pompa cuvenită, pe de altă parte protestarea în contra tendințelor de a distruge așezămintele acestei biserici românești, pentru șoviniști însemnează tradare și daco-romanism!

Pe această cale o să ajungă să fie socotiți de criminali cei ce se nasc Români, în țara lor străbună.

Horánszky earăși la Rátót. Sâmbăta trecută dimineața — spune „Alkotmány” — Horánszky Nándor a plecat earăși la ministrul-president Széll în Rátót, pentru a discuta împreună asupra chestiilor politice și asupra organizării administrației de stat. Luni, în 13 l. c. n., Horánszky s'a întors apoi la Balatonfüred, de unde în 18 August va pleca la Budapesta, pe când toți ministrii ungari vor sosi în capitală.

Libertățile în România.

București, 11 August.

A trebuit ca la scurte intervale să se petreacă în România trei asasinat politice, și într'unul, cel din urmă, victima să fie un distins cetățean român, profesorul Mihăileanu, pentru-ca în opinia publică să se pană în discuție dacă libertățile nefermurate d'aci nu pun în primejdie însași siguranța țării?!...

Trăim adecă în apropierea orientului, numai un fluviu ne desparte de Bulgaria, unde a fost cu puțință ca prințul domnitor să fie furat din palatul său și un fost prim-ministru să fie asasinat fără ca autorii crimei să fie pedepsiți, și noi totuși trăim sub un regim de libertăți ca în Belgia. Pe străzile Bucureștilor mișună cu miile tot felul de străini: Armeni, Greci, Bulgari, Sârbi etc., unii fără căpătăiu, alții trăind de azi pe mâine și foarte mulți certați cu legea, și totuși nu există un regulament polițial măcar, în virtutea căruia străinii din oraș să fie ținuți în evidență. Așa, că în orașele din România străinul poate trăi o viață întreagă fără ca poliția să-l întrebe cine este, de unde a venit și ce face. Bar' de cumva a ajuns în vre-o încurcătură, scapă dând sergentului de stradă un leu ear' sub-comisarului de poliție oinel lei, în schimbul cărora îl fac scăpat. În România poți insulta în piață, în gura mare, pe ministri, și chiar pe regele, că rar se va găsi un păzitor al ordinii publice care să te ia de guler și să te ducă înaintea judeului de instrucție. Ba se găsesc chiar oameni cu poziție cari iau drept calitate nepăsarea această orientală și lipsa de respect cătră legi.

Astfel chiar în „Noua revistă română” (nrul 14 dela 15 Iulie a. c.) răspunzând chestionarului privitor la psihologia poporului român dl Gr. T. Coandă, de ani 32, directorul bancii populare din Pitești, scrie:

„Cred că două mari calități are românul: lipsa de dinasticism și lipsa de ipocrisie”.

Ear redacția nu face nici o observare la aceste șiruri.

Cât despre ziaristică, se știe doar că actualul deputat flevist G. Scorțescu, în calitate-i de director scria în „Evenimentul” că regicidul este o virtute, fapt penostru care dl Sturdza a făcut să fie exclus din clubul liberal; ear „Adevărul” insultă aproape zilnic dinastia și apără pe Ovrei batjocorind țara și pe Români, fără ca să i-se întâmple ceva.

Libertate de presă!

Ce se descopere însă acum, cu ocazia instrucțiunii asasinatului politic din urmă? Se descopere că în capitala României este o bandă întreagă de revoluționari bulgari în legătură directă cu revoluționarii d'acasă, din Bulgaria. Ba Kazakoff, unul din șefii bandei, este în legătură chiar cu ministrul de interne al Bulgariei. Banda trăia în București preparând asasinat. Cu câte-va săptămâni înainte de aceasta ea asasinase pe un Bulgar, despre care ziceau că este spion turc, ear nefericitul Mihăileanu a fost urmărit timp de 22 zile până să cadă jertfa fanatismului selbatic bulgar.

Banda această criminală și-a propus adecă să asasineze pe toți amicii cauzei Românilor din Macedonia. Un bulgar a fost mai alaltăeri arestat pentru-ca chiar după moartea lui Mihăileanu a strigat: „Și regele Carol trebuie omorât!”...

Ce deosebire este între anarchiști și acești „naționaliști” bulgari? Desigur nici una. Și unii și alții merită — ștreangul.

Merită întâiu de toate ca guvernul român să-i dea peste hotare pe toți, fie că sunt amestecați în asasinatul din urmă, fie că sunt numai simpli prieteni ai mizerabililor cari au vârsat sângele unui entusiast Român.

Sub scutul unei libertăți lăsate cetățenilor români, România nu mai poate tolera ca străinul de țară și de neam să stingă vieți române și să compromită cele mai scumpe instituțiuni ale țării.

Când cu turburările armenesti și după aceea, când veniseră în România cohorte întregi de Armeni și Turci, dl Sturdza a avut curagiul să oprească această invasiune. Dl Fleva sârise atunci în apărarea „patrioților prigoniți” și pe dl Sturdza îl declarase selbatic și-l acusa că „nesocotește libertățile țării”... Sperăm că acum nici chiar dl Fleva nu va mai sări în ajutorul „patrioților” bulgari, oriși-cât l'ar îndemna la această originea sa, ci Românimea întreagă va aproba dacă guvernul va lua cele mai aspre măsuri întru apărarea Românismului.

SCRISOARE DE LA SIBIU.

12 August.

Onorată Redacțiune! Stau înafară de cercul de interese atât al dlui Cosma cât și al mitropolitului Mețianu și urmăresc lupta surdă ce se petrece, numai din punctul de vedere al binelui obștesc. Situația, într'adevăr, este așa cum ați prezentat-o în ultima scrisoare ce ați publicat. Corepondentul D.-v. n'a arătat însă consecuențele. Din punct de vedere bisericesc adecă,

CONCURS

pentru postul de comptabil la institutul de credit și economii „Mureșanul”, cu termen de 15 zile de la data datului Concursului.

Salariu anual 1200 cor., cuartir în localul institutului și tantiemă; lemne de foc și luminare.

Concursurile instruite cu documentele referitoare la calificare, conduită și dexteritate în comptabilitate să se adreseze la Direcțiune în termenul prescris.

Alesul are să-și ocupe numai decât postul; iar, după un an de praxă și activitate laborioasă, va fi întărit definitiv.

Maria-Radna, 11 August 1900.

Direcțiunea.

476 3-3

Nouă carte didactică. Tocmai acum a apărut în tipografia „Tribuna Poporului”: „Geografia comitatului Arad” pentru clasa III. a școalelor populare, scrisă de Damaschin Medre, învățator. — Manual aprobat din partea Ven. Consistor aradan și ilustrat cu mai multe figuri și hărți geografice.

Deși manualul se extinde peste 9 coale în format 4° mare, cu tipar (litero noue) ales și frumos aranjat, prețul unui exemplar e numai 35 cr. — Noua carte didactică e singura de acest fel pentru școlile noastre populare și va face serviciu mari tuturor învățătorilor români, fără osb. b. r. de confesiune.

„Foaia Pedagogică”, ce deja în al IV-lea an apare lunar în Sibiu, în întindere de două coale, sub direcția dlui prof. Dr. D. B. Barcianu, are în Nr. 7 (din Iulie) următorul cuprins:

Cuvânt rostit de prof. Dr. D. P. Barcianu cu ocazia încheierii anului școlar 1899/1900 de la seminarul arhiepiscopal Andreian, la 29 Iunie 1900. — Iubileul de 50 de ani al școalelor medii gr.-or. din Brașov. — Modele de lecțiuni: Parabola lui Iesus Christos despre Samarițeanul îndurător, lecție din religie pentru anul al V-lea, de Dr. Ioan Stroia. — Din literatura școlară de Dr. I. Stroia. — Informațiuni. — Felicitări.

Abonamentul pe an: 6 coroane. — Ca unica foaie bună și de specialitate, ce-o avem pe terenul pedagogic, o recomandăm călduros tuturor învățătorilor noștri.

Invitare la abonament

Deschidem prin această adresă pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI”

Cu condițiunile de abonament semnate și în fruntea foii, carea următoare:

In Monarchie:

Pe un an
Pe 1/2 an
Pe 1/4 an
Pe o lună

Pentru România și străinătate:

Pe un an

NUMERII DE DUMINEA

pot fi abonați deosebit, ca foaie de popor, cu cor. 4 pe an, având întindere de 8 pagini, cele 4 pagini foii de zi, plus un adaus popor de 2 pagini.

Domnii abonați sunt rugați să a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anume pe un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lună.

Este în interesul domnii abonați, ca adresele să fie corecte și nate cât se poate de corectibile. Domnii abonați vor rugați a lipi pe mandatul adresa tipărită de la faștile de li-s'a trimis „Tribuna Poporului” până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI”

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului” următoarele opuri:

	coroana	blat
1.) „Amicul Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul	—	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, —	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații” — de Teodor V. Păcățeanu, —	—	—80
4.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, —	—	2.—
5.) „Principiile politice”, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu —	—	4.—
6.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. —	—	2,50
7.) „Războiul pentru neatârnat” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1,20
Prețul „Coroanei” —	—	1,60
8.) „Din vremuri apuse” — de Iudita Secula nasc. Truția —	—	1.—
9.) „Vieritul” — de Petru Vancu, —	—	1.—
10.) „Teoria Dramei” — de Dr. Iosif Blaga. —	—	3,60
11.) „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu. —	—	1,60
12.) „Cuvântări bisericesti” — traduse de Ioan Genț. —	—	5.—
13.) „Pribeag” — de Ioan Iosif Sceopul, —	—	1,50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz —	—	1,20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus de la 6 la 5 coroane.	—	—

La comanda să se mai adauge de fiecare op 10 fileri spese postale.